

Taja Dular Potočar, dr.dent.med.
Nataša Žepič, dr.dent.med.

NASMEH ZA MILJON DOLARJEV – oblikovanje privlačnega in mladostnega nasmeha

Ljudje se vedno bolj zavedajo prednosti in pomena lepih zob in privlačnega nasmeha. Tako se tudi želje in zahteve pacientov vedno bolj spreminjajo. Vse več je takih, ki si želijo nasmeh za milijon dolarjev kot bi rekli Američani.

Ločimo jih v dve skupini: prvi so tisti, ki so kljub temu, da so njihovi zobje in dlesni z medicinskega vidika zdravi, nezadovoljni z njihovo barvo, obliko, velikostjo ali položajem zob. Druga skupina pa so tisti, ki sicer imajo neko zdravstveno težavo z zobmi, a si obenem poleg rešitve le-te, želijo nov, atraktivnejši nasmeh. Tako je za rešitev določenih težav z barvo zob (kot na primer siva obarvanost po jemanju tetraciklinskih antibiotikov ali globoki temni notranji madeži) ali pa če so zobje premajhni, če so postavljeni preveč narazen ali pa so nepravilne oblike, edina primerna rešitev porcelanska konstrukcija: luska ali krona. Seveda pa je najbolje začeti s posvetom in temeljitim pregledom pri izkušenem zobozdravniku, ki bo vsakemu posamezniku kar najbolje predstavil vse možnosti zdravljenja ter možne estetske rešitve.

OBLIKA OBRAZA

Prvi korak pri oblikovanju novega, privlačnejšega nasmeha je analiza obraza. Saj lahko le z natančno analizo oblike obraza ter posledično s pomočjo zob in nasmeha poudarimo privlačne in skrijemo nepravilne obrazne poteze in tako združimo videz zob in obraza v privlačno celoto.

OVALNA oblika - tak obraz so dolgo imeli za najbolj privlačnega v Zahodni kulturi. Je tako pravilnih proporcij, da mu pristoji praktično kakršnakoli oblika nasmeha: veliki ali mali zobje, dolgi ali kratki,.....

PODOLGOVATA oblika – dolg obraz lahko s pomočjo zob optično skrajšamo: s širšimi, krajšimi in seveda manjšimi sprednjimi zgornjimi zobmi, saj si želimo, da izstopa bolj horizontalna dimenzija obraza. Nasmeh lahko tudi razširimo s pomočjo močnejših in večjih ličnikov ter kočnikov.

OKROGLA oblika - okrogel obraz podaljšamo tako da sta prva zgornja sekalca daljša od drugih in tako poudarimo vertikalno dimenzijo obraza.

SRČASTA oblika – združuje ovalno obliko v zgornjih dveh tretjinah in podolgovato obliko v spodnji tretjini obraza. Tudi tu želimo zmanjšati vertikalno dimenzijo, predvsem pa čimmanj poudariti brado in razširiti nasmeh ter tako poudariti horizontalno dimenzijo.

OGLATA oblika – je v zadnjem času postala atraktivna zahvaljujoč Cameron Diaz in Kirsten Dunst. Da poudarimo lepoto oglatega obraza naredimo sprednje zobe malce bolj kvadratne in daljše.

KAJ IZBRATI: PREVLEKO ALI LUSKO?

Pri obeh gre za izdelek iz porcelana, glavna razlika je v tem kolikšen delež zoba prekrivata. Luska običajno prekriva celotno sprednjo površino zoba, prevleka pa celoten zob. Iz tega posledično sledi, da za primerno izdelavo in cementiranje luske potrebujemo večjo maso zoba

kot za prevleko, kjer gre pogosto za nadomeščanje velike izgube zobne mase, nadomestitev zlomljenega zoba ali zelo velike plombe. Vrzel na mestu manjkajočega zoba pa nadomestimo z mostičkom, ki ga na vsaki strani fiksira prevleka.

Vsekakor bo zobozdravnik najbolje svetoval in izbral kateri protetični nadomestek bo za rešitev posamezne težave najboljši. Tako pri prevlekah kot luskah lahko zobozdravnik izdela začasni ali poskusni nasmeh, kjer so zobje enake oblike, barve in velikosti kot končna konstrukcija. S tem damo pacientu čas in možnost, da se na nove zobe in njihov videz čimbolj privadi.

PREVLEKE

Estetsko ustrezne prevleke lahko v grobem razdelimo v dve skupini.

V prvi so kovinsko porcelanske prevleke, kjer je ogrodje izdelano iz kovinske zlitine, čez vse pa je zapečen porcelan. Ta tip prevlek je še vedno najpogostejši, predvsem za nadomeščanje zob zadaj.

V drugi skupini pa so brez kovinske prevleke kjer je kovina večinoma nadomeščena s cirkonijem, čez vse to pa je zopet zapečen porcelan. Te so primerne tako za krajše kot daljše konstrukcije saj je cirkonij primeren nadomestek kovine z bistveno prednostjo, da je bele barve in tako estetsko tudi pa nekaj letih bolj zadovoljiv.

PREDNOSTI PREVLEK

- ker so narejene individualno za vsak zobe posebej lahko poljubno izbiramo obliko, velikost in barvo
- primerne tako za sprednje kot zadnje zobe
- obnovijo tako estetiko kot funkcijo obrabljenih, oslabljenih, polomljenih, plombiranih zob

SLABOSTI PREVLEK

- obrusiti je potrebno več zobne mase kot pri pripravi luske
- so dražje kot plombe
- lahko se odlomijo ali odkrušijo, a so vseeno močnejše kot luske

TRAJNOSTNA DOBA tako prevlek kot lusk je nekje od osem do trinajst let. Odvisna je predvsem od kvalitete izdelave in vzdrževanja. Prevleke ravno tako zahtevajo natančno ustno higieno: od rednega ščetkanja, nitkanja do profesionalnega čiščenja zobnih oblog in preventivnih pregledov. Kljub temu pa je velika verjetnost, da bo potrebno obstoječo protetično konstrukcijo vsaj enkrat (do dvakrat) v življenju zamenjati.